

Antwoord

van Gedeputeerde Staten

op vragen van

A.H.K. van Viegen (PvdD) en R. van Aelst (SP)
(d.d. 8 februari 2022)

Nummer
3821

Onderwerp
Beschikking GS doden vossen in de nachtelijke uren met kunstlicht

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

Bij besluit van 27 december 2018 hebben GS de aangevraagde ontheffing voor het doden van vossen in de nachtelijke uren verleend. Op 11 januari 2021 is het besluit van 27 december 2018 door de rechtbank Den Haag vernietigd, waarbij de rechtbank Den Haag GS heeft opgedragen een nieuw besluit te nemen.

Op 24 januari jl. hebben Gedeputeerde Staten een beschikking afgegeven (ODH22748) om na de uitspraak van de Raad van State die het nachtelijk doden van vossen met kunstlicht in Zuid-Holland heeft verboden, waarin het doden van vossen in de nachtelijke uren wederom wordt toegestaan. Met deze beschikking nemen GS een nieuw besluit op de aanvraag waarbij volgens GS rekening is gehouden met de uitspraak van de rechtbank.

De onderbouwing voor de nieuwe beschikking vormt een het 'Literatuuronderzoek Weidevogels, predatie en vossenbeheer' in opdracht van de provincie Zuid-Holland door Van Bommel Faunawerk d.d. 4 oktober 2021. In het rapport valt vooral op dat de conclusie dat de vos de belangrijkste predator is en dat bestrijding tijdens de nacht de belangrijkste beheersmethode is, is toegeschreven. Andere rapporten geven andere conclusies, zoals onderzoeken van Sovon¹. De trend van de aantallen boerenlandvogels is dalend, terwijl verschillende predatoren juist in aantal toenemen. Onderzoeker Wolf Teunissen van Sovon Vogelonderzoek Nederland geeft aan dat de toename van predatie eigenlijk alleen een probleem blijkt in broedgebieden van slechte kwaliteit. In kruidenrijke graslanden is het succespercentage van bijvoorbeeld gruttonesten nog vergelijkbaar met de jaren tachtig, toen er veel minder vossen rondliepen.²

¹ <https://www.vogelbescherming.nl/actueel/bericht/probleem-predatie-weidevogels-vraagt-om-maatwerk>

² https://www.sovon.nl/sites/default/files/doc/rap_2018-31_eindrapportage-predatie-boerenlandvogels-2017_0.pdf

Belangrijk is om te beseffen dat het doden van vossen niet effectief is. Wetenschappelijk onderzoek toont aan dat het doden van roofdieren nauwelijks of geen effect heeft op het broedsucces van weidevogels. Weidevogels zijn prima in staat om zich te handhaven naast roofdieren zoals de vos, zolang de polders maar nat zijn en kruidenrijk grasland bevatten. Dit is bijvoorbeeld toegepast in de Nieuwkoopse plassen, waar deze aanpassingen ervoor zorgden dat het aantal broedparen grutto's, tureluurs en kieviten omhoog schoot, zonder ook maar een vos af te schieten.³

Naar aanleiding van de toelichting leggen de Partij voor de Dieren en de SP de volgende vragen aan u voor.

1. *Op 6 oktober 2021 en 29 november 2021 heeft de FBE Zuid-Holland aanvullende informatie verstrekt. Dit leidt tot een aantal wijzigingen in de overwegingen van het besluit ten opzichte van het besluit van 27 december 2018. Wat zijn die wijzigingen en overwegingen precies?*

Antwoord

De Omgevingsdienst Haaglanden heeft op 24 januari 2022 een nieuwe ontheffing verleend voor het bestrijden van de vos gedurende de nacht ter bescherming van de weidevogels en andere bodembroeders. De onderbouwing van dit besluit is ten opzichte van het besluit van 27 december 2018 op diverse onderdelen aangepast. Dit is gebeurd naar aanleiding van de uitspraak van de rechter en uiteraard op basis van de meest recente informatie. Het door u genoemde literatuuronderzoek speelt daarbij een belangrijke rol. De onderbouwing van het besluit is met name uitgebreid ten aanzien van de invloed van predatie door de vos op weidevogels en de effectiviteit van het beheer van vossen.

2. *Ook de rechter is van mening dat niet is aangetoond dat een toename van het aantal gedode vossen leidt tot een afname van predatie op bodembroeders. Waarom denkt u de rechter met deze beschikking wel te kunnen overtuigen?*

Antwoord

Op dit moment loopt er een procedure in hoger beroep tegen de uitspraak van de Rechtbank Den Haag. Het besluit van 24 januari 2022 is ook toegezonden aan de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State en is daarmee onderdeel geworden van de procedure in hoger beroep. Op dit moment wachten wij het oordeel van de Raad van State af. Gelet op het feit dat de ontheffing nu onder de rechter is, kunnen wij niet ingaan op inhoudelijke vragen.

3. *Waarom hebt u de deskundige wetenschappelijke onderzoeken van de Vogelbescherming 'Probleem predatie weidevogels vraagt om maatwerk' en van Sovon 'Eindrapportage predatie boerenlandvogels' niet betrokken bij de beoordeling van de beschikking?*

Antwoord

Zie de beantwoording van vraag 2.

³ <https://www.dierenbescherming.nl/wat-wij-doen/actueel/nieuws/nieuws-overzicht/vossen-volgen-of-vervolgen>

4. *De rechter heeft in de vorige uitspraak het volgende aangegeven: "Voorts wordt overwogen dat verweerder niet duidelijk heeft gemaakt waarom ontheffing is verleend voor een jaarlijkse periode van december tot en met juni. Uit het advies van Mulder komt naar voren dat afschot buiten de periode februari tot mei/juni niet effectief is, omdat dit slechts de natuurlijke sterfte vervangt (punt 8.5 van de uitspraak). Waarom wordt er toch weer gekozen voor afschot vanaf 1 december? Kunt u dit onderbouwen?"*

Antwoord

Zie de beantwoording van vraag 2.

5. *Uit de verklaring van vossendeskundige Jaap Mulder (tijdens de rechterlijke procedure) blijkt het volgende: "Zijn standpunt aangaande de zin en de effectiviteit van vossenbestrijding komt er dus op neer dat predatoren-(vossen-)bestrijding alleen moet worden toegepast bij optimale weidevogelgebieden, zich dan moet concentreren met alle bestrijdingsmethoden tussen 1 februari en mei of juni, en zich moet concentreren in het reservaatgebied en een buffer van hooguit twee kilometer (dus niet vijf kilometer) daaromheen, voor een goed resultaat." Kunt u goed onderbouwd aangeven waarom er weer wordt gekozen voor 5 kilometer rondom het gebied?"*

Antwoord

Zie de beantwoording van vraag 2.

6. *Tijdens de procedure tegen de vorige ontheffing hebben verschillende terreinbeheerders verklaard dat het afschot van de vos in hun (Natura-2000) gebieden niet noodzakelijk is. De noodzaak van de ontheffing is helemaal niet aangetoond. Waarom wordt er w er een ontheffing voor deze gebieden gegeven?"*

Antwoord

Zie de beantwoording van vraag 2.

7. *Tijdens de rechtszaakprocedure heeft de rechter veel waarde toegekend aan de mening van vossendeskundige Jaap Mulder . Waarom is hij, als DE expert op dat gebied, niet betrokken bij het literatuuronderzoek en/of gevraagd als deskundige?"*

Antwoord

Zie de beantwoording van vraag 2

8. *De huidige manier van bestrijden op grond van de landelijke vrijstelling levert onvoldoende resultaat op volgens de beschikking. Kunt u onderbouwd aangeven waaruit dat blijkt?"*

Antwoord

Zie de beantwoording van vraag 2.

9. *In de beschikking staat dat het plaatsen van rasters of het verhogen van de grondwaterstand in alle weidevogelgebieden niet haalbaar is, maar dat om verschillende redenen het niet mogelijk is om uitbreiding van deze maatregelen toe te passen. Wat zij die verschillende redenen?"*

Antwoord

Zie de beantwoording van vraag 2.

10. *Bent u met ons van mening dat de nachtelijke vossenjacht op grond van de bovengenoemde beschikking (met inzet van kunstlicht, nachtzicht- en warmtebeeldapparatuur in combinatie met afschot, en binnen de afpalingskring van eendenkooien) een ernstige inbreuk pleegt op de bescherming van de overige beschermde dieren en habitat in de Natura 2000-gebieden? Zo nee, kunt u onderbouwd aangeven waarom niet?*

Antwoord

Zie de beantwoording van vraag 2.

11. *In de beschikking staat vermeld dat het aantal vossen dat in Zuid-Holland leeft niet bekend is, maar sinds halverwege de jaren 90 vertoont de stand binnen Zuid-Holland een stabiele trend, ondanks het intensief bestrijden van vossen inclusief nachtelijk afschot. Waarom denkt u dat het afschot op grond van deze ontheffing wel zal leiden tot een significante afname van het aantal vossen?*

Antwoord

Zie de beantwoording van vraag 2.

12. *Bent u met ons van mening dat een vos die wordt gedood binnen zeer korte tijd wordt vervangen door een nieuwe vos of dat zijn plaats als predator door een andere predator wordt ingenomen. Zo ja, waarom denkt u dan dat het gebruik van deze ontheffing tot een vermindering van predatie zal leiden? Zo niet, waar baseert u deze mening dan op?*

Antwoord

Zie de beantwoording van vraag 2

13. *Hoe beoordeelt u de werkwijze in de Nieuwkoopse Plassen, zoals vermeld in de toelichting?*

Antwoord

Zie de beantwoording van vraag 2.

14. *Bent u bereid om deze succesvolle werkwijze in de gehele provincie toe te passen en zo nee, waarom niet? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Zie de beantwoording van vraag 2.

15. *Hoe beoordeelt u de functie van de vos als predator in het ecologisch systeem?*

Antwoord

Zie de beantwoording van vraag 2.

16. *Bent u met ons van mening dat predatie een natuurlijk verschijnsel is waar weidevogels prima aan zijn aangepast, mits de omstandigheden voldoen aan hun eisen en dat daaraan moet worden gewerkt? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Zie de beantwoording van vraag 2

17. *Bent u met ons van mening dat niet de vos, maar de handelswijze van de mens, zoals de huidige manier van landbouw bedrijven de hoofdoorzaak is van de teruggang van de weidevogels en daarom niet ingezet moet worden op bestrijding van de vos, maar op het sterk verbeteren van de omstandigheden in de weidevogelgebieden?*

Antwoord

Zie de beantwoording van vraag 2

18. *Bent u met ons van mening dat de leefomstandigheden van de weidevogels in de weidevogelgebieden veelal niet voldoen aan de eisen die weidevogels daaraan stellen? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Zie de beantwoording van vraag 2

19. *Bent u met ons van mening dat juist ingezet moet worden op een andere landschapsinrichting en een andere wijze van landbouw in het agrarisch gebied om de weidevogelstand te herstellen? Zo nee, kunt u onderbouwd aangeven waarom niet?*

Antwoord

Zie de beantwoording van vraag 2

20. *Waarom zet u, in plaats van dieren dood te schieten om andere dieren te beschermen, niet in op duurzame en lange termijn oplossingen, waarbij de belangen van alle dieren worden meegenomen?*

Antwoord

Zie de beantwoording van vraag 2.

21. *Bent u met ons van mening dat de niet-dodelijke methode, die Natuurmonumenten toepast in de weidevogelgebieden in Midden-Delfland zeer succesvol is? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Zie de beantwoording van vraag 2.

22. *Bent u bereid om de niet-dodelijke methode te gaan hanteren, die Natuurmonumenten in Midden Delfland toepast?⁴ Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Zie de beantwoording van vraag 2.

⁴ <https://www.natuurmonumenten.nl/natuurgebieden/vlietlanden/nieuws/hoe-pakte-2021-uit-voor-de-weidevogels-midden-delfland>

